

T. S. ELIOT

EAST COKER¹

I

Mitt slut är i min början. Efter vartannat
växer och skövlas husen, vittrar, påbyggs,
flyttas, rivs ner, restaureras eller där de stod
blir öppen äng eller en verkstad eller en genomfart.
Till nya byggen gammal sten, till nya eldar gammalt trä,
av gamla eldar aska och av aska jorden
som redan innan dess var hull och hår och spillning,
mänskoben, djurben, åkerstubb och löv.
Ett hus har liv och död: att bygga har sin tid,
att leva har sin tid, att avla sin
och vind som bryter lossnad ruta har sin tid
och vind som letar genom fyllningen där mössen trippar
och vind som letar i en tyst och trasig ordspråksbonad.

Mitt slut är i min början. Nu skymmer det
därute över ängen. Mörk i aftonen
ligger den greninhägnade och djupa byavägen
där lutad mot en bänk du ser en kärra köra
förbi, och hur den djupa vägen envist
för vidare mot byn, liksom förtrollad i
elektrisk glöd. Ur värmediset dricker
den gråa stenen dimmigt ljus, utan att spilla.
Dahlör sover i den tomma tystnaden.
Snart hörs den första ugglan.

Där, på ängen
och om du inte kommer alltför nära, alltför nära
kan du om sommaren vid midnattstid få höra

¹ Översättaren ber härmed om överseende med ofullkomligheterna i denna tolkning, som, på grund av tidsläget, inte kunnat kollationeras med förf. Någon svensk ekvivalent till titeln, "East Coker", har sålunda visat sig omöjlig att åstadkomma. Originalen till dikten är utgivna 1941 som broschyr hos Faber & Faber, London.

den klena pipan och den lilla trumman
och se dem dansande runt glädjebålet,
förbundet mellan man och kvinna
ij Dantz, will säija vthi Hionelag —
et täckeligit och värdigit Sacrament.
Två och två, een allom nödhig Paar-Lek
aff Makar, hand i hand och arm i arm,
hwilkett beteknar Eenighet. Runt elden, runt,
i språng tvärs genom den, eller slående samman
i lantligt allvar och i lantlig gamman,
lyftande tunga fötter i klumpiga skor,
jordfötter, lurfötter, lyftade i bondefröjd,
i deras fröjd som redan länge under jord
gett kornet näring. Hör, de håller takten,
de håller takten så i ära i sin dans
som de höll tiden i sitt årstidslevda liv,
årstidernas och stjärnetecknens takt
och mjölkningstid och skördetid
och mans och kvinnas parningstakt och -tid
och alla djurens. Fötter klampande.
Äta och dricka. Dynga och död.

Det dagas och en ny dag är beredd
för hetta och för tystnad. Ute till havs gör gryningsbrisen
kattfötter och kanor. Jag är här
och där och annorstädes. I min början.

II

Vad kan November ha för gagn
av vårens tidiga tumult
och sommarvärmens myllerliv
och crocus, härdigt kämpande
och järnekens förvuxna skott
som tumlar ned i rött mot grått
sen ros med tidig snö betäckt?
Stjärnvagnars då på himlabron
en falsk triumfvagnsprocession
stjärnor i krigskonstellation
Solen i kamp med Skorpion
Sol Måne Stjärnors ändalykt
Kometers gråt, Leoniders flykt

EAST COKER

en himlajakt och jordejakt
som för, i virvelstorm, vår jord
mot eldförstörelsen som ger
polarkalotten evig makt.

Också ett sätt att säga det — knappt tillfredsställande:
en blomsterstudie i utsliten poetisk stil
som lämnar en i samma olidliga brottning
med ord och mening. Vad har dikt för värde?
Den gav (för andra gången) aldrig vad man väntade.
Vad var det då för värde med den länge emotsedda
och länge eftertrådda friden, med den åldrade
och höstligt klara visheten? Bedrog de oss
eller sig själva bara, de lågmälda gamla?
Var allt de gav en avräkning på missräkning?
Var deras klarhet bara resignerad oklarhet
och gällde deras visdom bara döda hemligheter
utan all makt mot mörkret de såg in i
eller mot mörkret de såg bort ifrån? Det finns,
så förefaller det oss, i empirisk kunskap
blott, på sin höjd, ett snävt begränsat värde.
Kunskap nödvändiggör ett mönster, som förfalskar,
ty mönstret är för varje ögonblick ett annat
och varje ögonblick en våldsamt omvärdering
av allt vi dittills varit. Utan illusion
ser vi blott sådan illusion som blivit ofarlig.
Halvvägs, och inte bara halva vägen halvvägs
men hela vägen ut, i svarta skogen, mellan törnen,
vid randen av ett grustag, utan fotfäste,
med odjur hotande, med irrbloss lockande omkring,
i fara för förtrollning. Låt mig slippa höra
om gubbars visdom, hellre om deras dårskap,
om deras rädsla för att räddas, uppröras, underordnas
och för att tillhöra varandra, andra eller Gud.
Den enda visdom vi kan hoppas att förvärva
är ödmjukhetens visdom: ödmjukhet är ändlös.

Husen har alla sjunkit under havet.

De dansande har alla sjunkit under kullen.

III

O mörker mörker mörker. Alla går de mot mörker,
 de tomma stjärnemellanrummen, de tomma går mot det tomma:
 fältherrar, penningkrämare, stora skriftställare,
 frikostiga mecenater, statsmän och härskare,
 utmärkta ämbetsmän, presidenter i många styrelser,
 industrilorder och småföretagare, alla mot mörker
 och mörka Solen och Månen och Almanach de Gotha
 och börsnoteringslistan och taxeringskalendern,
 kallnad är innebörden och förlorad handlingskraften.
 Och vi går med dem, alla, mot en tyst begravning,
 ingens begravning, ty det finns ingen att jorda.
 Jag sade till min själ, var stilla och låt mörker komma över dig,
 det mörker som skall bli av Gud. Som på teatern,
 när rampen släcks och det blir scenförändring
 med grottligt buller av kulisser, mörker törnande mot mörker,
 och vi vet att träd och kullar, allt det fjärran sceneriet
 och den stolta, imponerande fasaden rullas bort —
 eller som när ett undergroundtåg blir stående på linjen, väntande i tunneln
 och samtalssorlet stiger för att sakta ebba ut i tystnad
 och man ser tanketomhet djupna bakom varje anletsdrag
 med inget annat efter sig än ökad skräck för tanketomhet;
 eller som i ett eterrus då själen vet och ändå vet av ingenting —
 Jag sade till min själ, var stilla, vänta i hopplös väntan,
 hopp vore fåfängt hopp; vänta i kärlekslös väntan
 ty kärlek vore fåvitsk kärlek; återstår tron
 men tro och hopp och kärlek är alla i samma väntan.
 Vänta i tanketom väntan, du är inte beredd för tankar:
 så blir av mörkret ljus, av dödsstillheten dans.
 Rinnande bäckars viskning, blixtn från vinterhimmel,
 undangömd vildtimjan och rödaste smultron,
 klingande skratt i trädgården, hänryckningsekon,
 inte förlorade men pockande och pekande
 på födslökamp och dödsökamp.

Ni må säga att
 jag upprepar vad jag har sagt förut. Jag upprepar.
 Måste jag upprepa? Om ni vill komma dit,
 till stället där ni är, från stället där ni inte är,
 måste ni gå en väg där ingenting är hänryckning.

EAST COKER

För att nå fram till vad ni inte vet
måste ni gå den väg som heter ovetskapens.
För att bli ägare till vad ni inte har
måste ni vandra utarmningens väg.
För att nå fram till vad ni inte är
måste ni genomgå ert icke-varas väg.
Och vad ni inte vet är allt ni vet
och vad ni har är vad ni inte har
och där ni är, där är ni inte.

IV

En sårad fältskär för det stål
som prövar vår eländighet;
hans händer blöder, och vi tål
all deras skärande barmhärtighet
som säkert löser feberkurvans hemlighet.

Vår sjukdom är vår enda bot
om vi får tro på sköterskan
som döende står oss emot
med ständigt hot om vårt och Adams bann:
bli friska är vad endast värre sjuka kan.

All världen är vårt lasarett
skänkt av en millionär i nöd
och sköter vi oss där, skall ett
oändligt fadershjärta bli vår död,
som överallt står oss i vägen med sitt stöd.

I själens trådar feberlarm.
Jag följer sakta köldens spår
från fot till knä. Av frossa varm
i kylig skärseld huttrande jag går,
vars brand är rosor och vars rök är tömesnår.

Drypande blod vår enda dryck,
rått kött vår enda kost: likväl
är det vår underliga nyck
att tro oss helbrägda till kropp och själ —
och likväl ser vi, Långfredag, i dig vårt väl.

V

Här står jag alltså, halvvägs, efter tjugu år —
 tjugu i stort sett ödelagda år, mellankrigsår —
 försöker lära mig att bruka orden, och varje försök
 är som en första början, blir ett nytt slags felgrepp
 ty man har bara lärt sig att få bukt med orden
 för sådant som man inte längre har att säga eller
 inte vill säga längre på det sättet. Varje företag
 blir helt och hållet nytt, en raid mot det utsagda
 med usel materiel, ständigt på väg att bli föråldrad
 i den allmänna röran av ens känslors ovisshet,
 känslotruller utan disciplin. Och vad i ödmjukhet
 och styrka finns att erövra har redan upptäckts
 en gång, två gånger, flera gånger och av män
 som det är hopplöst tävla med — men det är ingen tävlan —
 blott kampen för att återvinna vad som gått förlorat
 och åter och åter återfunnits och förlorats: nu på villkor
 som tycks en ogynnsamma. Men kanske varken förlust eller vinst.
 Försöka duger, det är allt. Och resten rör oss inte.

Det är hemifrån man startar. Ju mer man åldras,
 dess mera främmande blir världen, dess mera invecklat
 mönstret av levande och döda. Inte ett enda spännande
 från efteråt och förut isolerat ögonblick
 men hela livet brinnande i varje ögonblick
 och inte heller ens en enda mänskans liv
 men också gamla oläsbara stenars.
 Aftonen under stjärnljus har sin tid
 och aftonen i lampans sken har sin
 (aftonen över fotografialbumet).
 Kärleken är allra mest sig själv
 när inte längre här och nu betyder något.
 Äldringar borde bli upptäcktsresande
 här eller där betyder inte något
 vi måste bara oupphörligt vidare
 mot annan spänning
 för vidgad enhet, djupare förbund
 genom det kalla mörkret och den öde tomheten,
 vågornas rop och vindarnas, de vida vattnen
 för stormfågel och tumlare. I mitt slut är min början.

Översättning av GUNNAR EKELÖF